

Aan: de gemeenteraad

Afzender: het college van B&W

Datum: 16 juni 2025

Onderwerp: Voortgang Buitenkans 2025

Inleiding

Op 28 januari 2025 heeft u een principebesluit genomen over de verdeling over de Buitenkansprojecten van het budget van € 10 miljoen, dat Schiermonnikoog ontvangt voor een impuls van de leefkwaliteit.

	Buitenkansproject	Gereserveerde bijdrage (inclusief afdracht BCF)
1	Zorg op het eiland	€ 4.000.000
2	Duurzame en betaalbare woningen	€ 1.500.000
3	Maatschappelijke gebouwen klaar voor de toekomst	€ 2.000.000
4	Tijdelijk onderdak seizoenspersoneel	€ 750.000
5	Ontwikkeling Gouden Driehoek	€ 450.000
5	Nieuwe Route: inwoners aan zet	€ 1.300.000
	Totaal	€ 10 miljoen

We hebben u toegezegd om u op de hoogte te houden van de voortgang van de Buitenkansprojecten. Op 12 juni jl. bent u in de beeldvormende raad geïnformeerd over de stand van zaken over het project 'Zorg op het eiland' en het project 'Maatschappelijke gebouwen klaar voor de toekomst'. Voor beide projecten ligt een raadsvoorstel oordeelsvormend aan u voor op 24 juni 2025.

Voor de zomer informeren wij u ook graag over de stand van zaken rond de andere projecten. Op 24 juni 2025 praten de projectleiders u bij in de beeldvormende raad (ter informatie). Met deze brief geven we voorafgaand een korte toelichting.

Buitenkansproject Duurzaam en betaalbare woningen

Wat houdt het project in?

We willen goede, duurzame en betaalbare huizen bouwen op het eiland. Voor starters, gezinnen en mensen die alleen wonen én een binding hebben met het eiland. Door als gemeente mee te betalen, kunnen we sneller duurzamere huizen bouwen die betaalbaar zijn.

Wat gebeurt er nu?

We zijn bezig met verschillende woningbouwlocaties op het eiland. We zetten in op betaalbaarheid en zeer energiezuinige en duurzame woningbouw, waardoor de energielasten voor de bewoners laag zullen zijn. De locaties Oude Centrale en Oost staan het eerst in de planning en zijn voor dit Buitenkansproject het belangrijkste.

Oude Centrale

We werken aan een ontwikkelperspectief voor de Gouden Driehoek. Dit is het gebied bij de Oude Centrale, het voormalige KNRM-gebouw en het dorps huis. Op basis van het ontwikkelperspectief kunnen wij de woningbouwplannen voor de Oude Centrale verder met WoonFriesland uitwerken. Op 10 april 2025 was er een eerste bijeenkomst met direct omwonenden en met gebruikers in het gebied. Er is veel informatie opgehaald. We verwachten dat we voor de zomer een tweede bijeenkomst kunnen organiseren om het concept ontwikkelperspectief door te kunnen spreken. Dan kunnen we na de zomer een haalbaar perspectief hebben, dat kaders voor verdere ontwikkelingen biedt. Plannen kunnen daaraan worden getoetst en in fases worden uitgevoerd

Oost

Het eerste (participatie)moment voor deze locatie met omwonenden en andere belangstellenden is gepland op 25 juni 2025. In een heel korte en intensieve periode van drie maanden verwachten we met de hulp van omwonenden en andere geïnteresseerden tot concrete plannen te komen. We willen na de zomervakantie met het plan voor de locatie Oost richting de uitvoering.

Stikstof en netcongestie

Op Schiermonnikoog spelen ook de grotere vraagstukken rondom stikstof en netcongestie. Dit heeft bij de uitwerkingen van de plannen zeker onze aandacht. Zoals het nu lijkt is er geen probleem met de netcongestie voor deze twee specifieke locaties. Stikstof vraagt wel om aanvullende maatregelen om de projecten te kunnen uitvoeren. We zijn druk in overleg en onderzoeken wat we kunnen doen om deze plannen uit te kunnen voeren.

Wat zijn de volgende stappen?

De verwachting is dat wij na de zomer 2025 de plannen voor Oost een stap verder richting de uitvoering kunnen brengen. Onderdeel hiervan is onder andere dat u de gewijzigde grondexploitatie en beeldkwaliteitsplan dient vast te stellen. Zoals het zich nu laat aanzien kunnen wij het plan Oost vergunnen met een procedure voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Dit is een procedure van in principe 8 weken. Voor de Oude Centrale stelt u als raad een grondexploitatie en een beeldkwaliteitsplan vast. Afhankelijk van de te volgen planologische procedure heeft u advies en instemmingsrecht of bent u bevoegd het omgevingsplan te wijzigen.

Buitenkansproject Ontwikkeling van de Gouden Driehoek

Wat houdt het project in?

Het gebied bij de Oude Centrale, het voormalige KNRM-gebouw en het dorps huis noemen we de Gouden Driehoek. Er is qua uitstraling veel verbetering mogelijk. We willen het gebied opnieuw inrichten en vier eilander stichtingen willen hier een Maritiem Centrum realiseren. Met het Maritiem Centrum kunnen we het eilander erfgoed van de walvisvaart, reddingwezen en zeevaart laten zien aan onze gasten.

Wat gebeurt er nu?

Zoals al toegelicht bij het project 'Duurzaam en betaalbaar wonen' werken we aan een haalbaar ontwikkelperspectief voor de Gouden Driehoek en de kaders voor verdere ontwikkelingen biedt. Na de zomer kunnen plannen daaraan worden getoetst en in fases worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld de plannen voor het Dorps huis in het kader van het Buitenkansproject 'Maatschappelijke gebouwen klaar voor de toekomst', en ook de plannen voor de realisatie van een Maritiem Centrum.

Realisatie Maritiem Centrum Schiermonnikoog

De vier stichtingen, Stichting Willem Horsman, Stichting Nationale Walvisvaartcollectie, Stichting Clive Hellinga en Stichting Quadrant werken aan het rond krijgen van de businesscase voor het realiseren van een Maritiem Centrum Schiermonnikoog in het bestaande kazernesgebouw in de Gouden

Driehoek. De Buitenkansbijdrage alleen is daar niet genoeg voor. Er wordt op dit moment sterk ingezet op het werven van fondsen en donateurs en aanvragen van subsidies. Hiervoor hebben ze een eerste deel van de Buitenkansbijdrage ontvangen en is onder andere een bidboek opgesteld.

Wat zijn de volgende stappen?

Zodra de businesscase rond is, kunnen de vier stichtingen subsidie aanvragen en hun Buitenkansbijdrage opvragen voor de realisatie van een Maritiem Centrum.

Buitenkansproject Tijdelijke huisvesting seizoenspersoneel

Wat houdt het project in?

Op het eiland hebben we veel seizoenskrachten die goede tijdelijke huisvesting nodig hebben. Zo helpen we personeelstekorten te verminderen, wordt de overlast in bestaande woonwijken minder en kan iedereen goed wonen op Schiermonnikoog. Het vergroot dus de leefbaarheid van iedereen.

Wat gebeurt er nu?

De afgelopen periode hebben we onderzocht of het lukt om een pilot te starten waarbij we huisvesting-op-kleine-schaal realiseren voor het piekpersoneel voordat het zomerseizoen 2025 echt start. Bijvoorbeeld een schaalbaar concept op twee of drie locaties, waar drie tot vijf seizoenskrachten in gelijksoortige huisvesting per locatie tijdelijk kunnen verblijven om dat de komende jaren dan verder uit te breiden. Het doel is dat straks alle seizoenspersoneel steeds een goede en betaalbare plek heeft om te verblijven. We denken dan aan een vorm van tijdelijke units zoals tenthuisjes. We zijn tot de conclusie gekomen dat het te kort dag is om dit voor dit zomerseizoen goed te regelen. We nemen liever de tijd om goede praktische afspraken te maken met de ondernemers over hun vraag en het aanbod van bijvoorbeeld kampeerboerderijen en andere locaties.

Wat zijn de volgende stappen?

We gaan nu met de resultaten van de afgelopen periode verder in gesprek met de betrokkenen en willen voor het eind van het jaar een concreet plan en afspraken hebben gemaakt met de betrokken ondernemers en locatie-eigenaren voor het seizoen 2026 en verder.

Buitenkansproject Nieuwe route: inwoners aan zet

Wat houdt het project in?

We wilden de inwoners zeggenschap en invloed geven op de verdeling van de € 10 miljoen voor leefkwaliteit. Door te kiezen voor een andere manier van participatie ontstaat er eigenaarschap bij iedereen die mee beslist. Daarom heeft u zich in december 2024 gecommitteerd aan het inzetten van een nieuwe-route-proces. U heeft de kaders daarvoor vastgesteld en € 1,3 miljoen beschikbaar gesteld aan de inwoners voor de projecten die zij zelf uitvoeren en waar zij zelf over de verdeling van het budget beslissen. Op 25 en 26 maart 2025 waren de plandagen voor het nieuwe-route-proces door en voor inwoners. In totaal praatten en besloten 49 deelnemers mee. Samen namen ze alle projecten door, bepaalden ze de voorwaarden en maakten ze keuzes. Op 15 april 2025 is de uitkomst door u bekrachtigd. De projecten die een deel van de € 1,3 miljoen hebben gekregen, hebben een toewijzingsbrief ontvangen waarmee subsidie kan worden aangevraagd bij de gemeente.

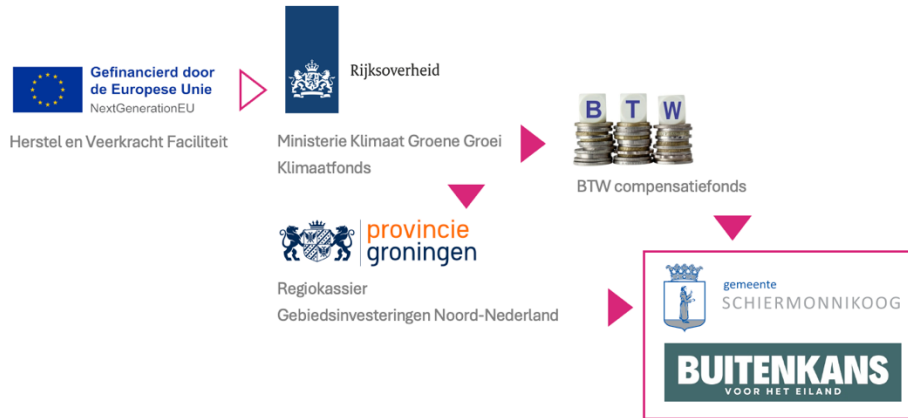
Wat gebeurt er nu?

Er is veelvuldig contact met de projecteigenaren om hen te helpen bij de voorbereiding. Vanaf 29 mei 2025 is de Subsidieregeling Buitenkans 2025 van kracht en kan men subsidie aanvragen. Aan de achterkant is er ambtelijk een werkproces ingericht hoe met de aanvragen om te gaan en deze vlot te kunnen verwerken. Het proces van het vinden van cofinanciering, wat als gentlemen's agreement is afgesproken op de plandagen, blijkt ingewikkeld en heeft onze aandacht. Men kan tot 31 december 2025 een aanvraag indienen. De eerste aanvragen zijn ingediend. Tijdens de beeldvormende bijeenkomst vertellen we daarover meer.

Stand van zaken Buitenkans algemeen

Naast de inhoudelijke voortgang is het ook goed om te weten dat we inmiddels de eerste 30% van de bijdrage van de regiokassier hebben mogen ontvangen. Dat geld staat nu op de rekening. In het najaar ontvangen we nogmaals 40% en najaar 2026 de resterende 30%.

Hoe loopt de geldstroom ook alweer?

31 maart 2026 definitief regioplan

Voor 31 maart 2026 moet er een definitief voorstel liggen over de verdeling van de door de gemeente ontvangen subsidie voor de leefkwaliteit over de Buitenkansprojecten. Dit is een van de afspraken uit het bestuursakkoord van juni 2024 en wordt opgenomen in het definitieve regioplan. We koersen op december/januari om aan u een voorstel voor te leggen, mocht dit afwijken van uw principebesluit van begin dit jaar.

Tot slot

Er wordt voortvarend aan de projecten gewerkt. We verwachten binnenkort de eerste zichtbare resultaten van de nieuwe-route-projecten van onze inwoners, en er worden mooie inhoudelijke stappen gezet in de andere Buitenkansprojecten. We zijn blij met de impuls die het Buitenkansproject geeft aan onze mienskip en de leefbaarheid op ons eiland.